

[Akin kommentit olivat vuonna 2007 suureksi avuksi tekstini hiomisessa. Oteet tekstistäni ovat vanhemmilta versioilta. Akin huomiot harmaalla.]

II.) Energian ja rahan välisestä suhteesta

”Rahallisen kannattavuuden laskeminen sivuuttaa kokonaan teknisten laitteiden energiataseita. Se ei kerro mitään niiden tehokkuudesta, vaan siitä missä ajassa ne maksavat hankintahintansa takaisin. Yhteiskuntamme energiataloudelliset vinoutumat ovat päässeet riistäytymään käsistä siirryttyämme vaihdantataloudesta rahatalouteen. Ennen siirtymistä rahatalouteen oli työpanoksen ja korjatun sadon välillä melko kiinteä energiasuhde. Ihmisen fyysiseen työtekoon perustuvassa ruoanhankinnassa ei voida nostaa satoa mielin määrin, sillä työtapahantumaan ei valjasteta ulkopuolista energiaa. Vaihdantataloudessa vaihdetaan työaikaa ja -energiaa. Kaupanteko on vain silloin järkevää, jos ihminen ei pysty valmistamaan tarviketta itse. Kaupan toteuttaminen vaatii aina aikaa ja välineistöä sen lisäksi, että on vielä annettava vastine kaupanvälittäjän työlle. Liian pitkä kuljetusetäisyys syö energiataloudellisen kannattavuuden.

Luontaistaloudessa rahaton tarvikkeiden vaihto on pääosin kahden osapuolen välinen tapahtuma. Rahan käyttöön otosta seuraa se, että kaupantekoon osallistujia voi olla monia, sillä laskuja tasataan kaikille arvoa esittävän välineen, eli rahayksikön kautta. Silloin kysytyt ja tarjotut hyödykkeet muuttuvat kaikille "näkyviksi" ja vertailun kohteiksi, eli ovat niin sanotusti "markkinoilla". Siitä syntyy kilpailuasetelma tuotteiden välille, mikä pakottaa kaupankäyntiä harjoittavan tuottajan pitämään hinnat mahdollisimman alhaalla. Sitä hän voi meidän kauppajärjestelmässämme parhaiten toteuttaa korvaamalla hinnoiltaan kallista työvoimaa halvalla öljyenergialla. 1 litra bensiniä (~ 1 euro) vastaa energiasisällöltään kahta viikkoa ruumiillista työtä (~ 1000 euroa)! Talousjärjestelmämme pakottaa meidät suurimpaan mahdolliseen energiakäyttöön ihmistyövoiman kustannuksella.

Kun tarvikkeiden valmistukseen käytetään ulkopuolista energiaa, tuotteen vaihtoarvo irrottautuu kytkennästä fyysiseen työpanokseemme. Esineeseen uppoaa ihmisen fyysisen työn lisäksi valmistusketjussa käytetty ulkopuolinen energia, joka ei suinkaan nosta (kuten pitäisi) vaan madaltaa hintaa! Esittämäni energiatasemallin pohjalta olemassa olevat hyödykkeiden hinnat ovat liian alhaisia ja ihmisen työpalkka liian korkea.

Luontaistaloudessa pienimuotoisesta (ja energiallisesti järkevästä) kaupankäynnistä kasvoi meille itsetarkoituksella toimiva elinehto. Nykyisessä globaalissa kaupankäynnissä ja tuotannossa jatkuvasti syntyvä energian alijäämä on mahdollista paikata vain tuomalla tänne energiavaroja esim. Lähi-idästä. Siihen meidän talousjärjestelmämme soveltuu erinomaisesti ja on pystynyt tähän saakka pitämään energiatappioillista yhteiskuntajärjestelmämme pystyssä. Kaupankäynnissä rahansiirto vastaa energiasiirtoa.

Talusojohtajat saattavat puhua maatalouden ylituotannosta, mutta tämä kuvaa vain markkinoilla olevien hyödykkeiden suurta määrää kysyntään nähden. Todellisempi tilanne (luonnon kannalta) on se, että meillä vallitsee alkutuotannossa historian pahin alituotanto. Käytämme yhden ruokayksikön tuottamiseen satoja kertoja enemmän energiaa kuin kivikausi-ihminen.

Hintapolitiikan puitteissa saatetaan säädellä hinnat vakaiksi esimerkiksi tuhoamalla osa todetusta "ylituotannosta", mikä huonontaa entuudestaan elämämme energiatasetta.

Tässä valossa voin yleistää asian näin: mikä on rahallisesti kannattavaa, ei voi ole ekologisesti lempeää ja sille, mikä on luontoa säästävää, on mahdotonta löytää rahallista kannattavuutta.

Tukiaisilla yritetään kiertää tätä tosiasiaa, mutta niitä kerätään energiaa raskaasti systeemiin sisäänkuljettavalta teollisuudelta. Näin sponsoroitu vihreä talous on yhtä kyseenalainen kuin luonnonsuojelu, jolle löytyy rahoitusta vain silloin kun talous on korkeasuhdanteinen.

Markkinajärjestelmämme kehityssuunta ei ole muutettavissa, koska sen perusedellytyksenä on kilpailuttaminen. Talouden kasvu on seuraus energiansyötöstä systeemiimme, eikä hartiavoimin

luodusta vauraudesta. Järjestelmä palkitsee sitä, joka voimaperäisimmin valjastaa energiaa tuotantoon. Tarkemmin pohdittavaksi jää teoria, onko talousjärjestelmämme riippuvainen nimenomaan kasvavasta energiansyötöstä. Hajoaako se, jos siihen syötetty energiamäärä pysyy samana?

Paine tuotannon tehostamiseksi energiansyötöllä vaikuttaa erityisen tuhoisasti alkutuotannon energiataseeseen, jonka tuottavuudella on luonnollisia rajoitteita. Maatalous, joka oli ennen uusiutuvan energian talteenottaja, on nykyään suurimpia uusiutumattomien energian käyttäjiä. Vaihtoehtoiseksi mainostetut energianlähteet kuten aurinkokennot, rypsiästä tehty biodiesel, tuulienergia ja vesivoima, sopivat hyvin rahallisesti hyödynnettäviksi, mutta pelastusta energialiijäämään niistä ei ole. Niitäkin koskee pitkälle kehittyneen tekniikan energiasitovuus. Tavanomaiseenkin tapaan laskettuna auringonkennojen valmistukseen käytetty energia vastaa juuri ja juuri niiden elinaikanaan tuottamaa sähköenergiämäärää.

Ei ole muuta ympäristöä säästävää "reilua kauppaa" kuin lyhyen matkan rahaton vaihdantatalous. Biodieselin käyttö haastaa ajatusleikkiin: tuntuuko järkevältä viljellä ensin rypsiöljyä traktorilla ja jalostaa sitä saadaksemme biodieseliä, jotta voisimme viljellä perunoita traktorilla? Energiataseen vaalijana suosittelen perunakuokkaa käteen. Tase pysyy plussan puolella käsityöhön kuluva suuremmasta työajasta huolimatta."

Kirjoitan vähän omia ajatuksiani, jos ne jotenkin sopisivat kappaleeseen, ja muutenkin; vähän erilaista lähestymistapaa vaikkakin samoja lopputuloksia. Tekstisi on napakkaa ja erinomaisen mukavaa luettavaa, ja kommenttieni sisällyttäminen luultavasti vain sekavoittaisi tekstiäsi. Mutta noin niin kuin ajatuksina kirjoitan silti. En ollut ajatellut esimerkiksi markkinoiden luomaa painetta kuluttaa energiaa aivan samalla tavalla. Perustelet näkemyksesi hyvin ytimekkäästi ja selkeästi. Kohta on erityisen arvokas, koska vertaat aiemmin ihmisen tekemää työtä alkutuotannossa koneellisen alkutuotannon energianhaaskuuseen. Jollei tätä aiempaa mainintaa olisi, olisin ruvennut väittämään vastaan, ja sanonut että halpa ihmistyövoima voi olla joskus kannattavampaa kuin energiaintensiivinen tuotannon koneistaminen. Itse asiassa tämä energiaintensiivisyys on vain energiaintensiivisempää kuin halpatyövoima, mutta verrattuna tilanteeseen jossa ihmiset ovat mukana alkutuotannossa, tehtaiden halpatyövoima on energiaintensiivistä. Kiitos hienosta uudesta näkökulmasta! (Joka kesti hetken tajuta :)

Ensiksi jatkuvasta kasvusta, tämä on tärkeä kohta. Kaupungit kasvavat siksi, että niissä asuvat ihmiset eivät näe mistä heidän käyttämänsä energia tulee, ja siksi energiaa pidetään ehtymättömänä. (Käytännössä energia varastetaan jostain muualta.) Kaupungeilla on siksi näennäisesti loputon kyky rakentaa ja kasvaa, niin kauan kuin rahaa riittää. (Ja raha on tässä yhteydessä vain väkivallalla taattu etuoikeus kuluttaa muiden kustannuksella, ja siis rahaa on kaupungeissa loputtomasti niin kauan kuin ympäristö kestänee (on tilaa laajentua), eikä ole kansannousuja tai itsemääräämistä muualla.) Kaupunkikulttuuri (sivilisaatio) luo "rajattoman kasvun" keskuksia, jotka kuluttavat ympäröivät loputtomiksi koetut luonnonvarat loppuun ja sitten romahtavat.

Sitten abstraktimpaa. Tulin ajatelleeksi rahan syntymistä vähän eri tavalla, valtanäkökulmasta. (Tämä pohdinta ei perustu tietoon rahan syntyhistoriasta, ja on siksi vain pohdintaa, joka kuitenkin liittyy valtakysymyksen raha-asioihin.) Rahan liittyy kiinteästi valtaan ja voidaan ajatella, että raha on valtaa ja raha on velkaa. Ajatellaan että joku A väittää omistavansa maata (resursseja, luonnonvaroja). A suostuu antamaan vaikka puuta tai riistaa B:lle, mutta B:llä ei ole mitään mitä vaihtaa puuhun, ainakaan mitään mitä A haluaisi. B saa puuta ja riistaa ja jää A:lle velkaa. Tämän velan merkki voi olla raha.

Jos A ei pysty hallitsemaan aluetta jonka hän väittää omistavansa (sulkemaan muita pois alueelta tai estämään käyttöä), omistusväitteillä ei ole merkitystä. Jos B tarvitsee riistaa tai kalaa A:n

"alueelta", B:n ei tarvitse kuin käydä hakemassa. Samoin B:n velalla (eli A:n rahoilla) ei olisi mitään merkitystä (rahoilla arvoa), koska A ei pystyisi pakottamaan B:tä palvelemaan itseään. Lisäksi B:n on tarvittava sitä, mitä A hallitsee (omistaa). Jos B ei ole perustarpeidensa suhteen omavarainen ja tarvitsee esimerkiksi A:n hallitsemaa ruokaa, B:n on pakko velkaantua A:lle. B:n omavaraisuuden estäminen on tärkeää A:lle. Jos B olisi omavarainen, A:n valta vähenisi. Pitkän selityksen tarkoituksena on pyrkiä osoittamaan, että A:lla on oltava valtaa jotta hänellä voisi olla rahaa. Kun A:lla on valtaa, hän suhtautuu "omistamaansa" alueeseen nimenomaan "hyödynnettävänä luonnonvarana." A:n omistamasta alueesta on A:lle hyötyä nimenomaan resurssina.

A:lla on sitä enemmän valtaa, mitä enemmän hän pystyy velkaannuttamaan muita. A pystyy velkaannuttamaan muita sitä enemmän, mitä enemmän hän käyttää alueensa resursseja: tavallaan mitä enemmän myyt, sitä enemmän ansaitset. A ei muodosta suhdetta omistamaansa alueeseen (jos hän muodostaisi, hän ei "omistaisi" aluetta alunperinkään), vaan pyrkii käyttämään mahdollisimman suuren osan alueen resursseista. (Tämä on vain toinen tapa sanoa "mikä on rahallisesti kannattavaa, ei voi ole ekologisesti lempeää ja sille, mikä on luontoa säästävää, on mahdotonta löytää rahallista kannattavuutta", tai pikemminkin, niillä jotka riistävät ympäristöä ja ihmisiä tulee aina olemaan enemmän rahaa.)

Kun A:n asemasta muodostuu sosiaalinen luokka tai sosiaalinen asema (eli A:n asema ei johdu pelkästään A:n fyysisestä vahvuudesta tai manipulointikyvystä), ollaan sukupolvirajat ylittävässä kierteessä jossa A:n on jatkuvasti tiukennettava otettaan vallasta, jottei joku muu nouse hänen paikalleen. Tätä on luokkataistelu ja sukupuolittunut väkivalta. Samoin mikä tahansa "hyödyntämätön" luonnonvara merkitsee A:n kilpailijoille mahdollisuutta kasata valtaa ja lopulta haastaa A:n asema. Joko A:n, tai A:n kilpailijoiden on pyrittävä "hyödyntämään" viimeisetkin luonnonvarat. Tämä on kilpajuoksua kaiken ympäristön loppuunkäyttämiseksi.

A voi yrittää puhaltua kilpailun poikki, muttei voi onnistua siinä paitsi äärimmäisellä väkivallalla ja kontrollilla (eikä oikeastaan sitenkään pitkään). Tätä on se kun teollistuneet maat yrittävät estää "ympäristönsuojelun" nimissä muita maita kilpailemasta samoilla ehdoilla, joilla teollisuusmaat itse ovat menestyneet. Kukaan (paitsi aktivistit, media ja älyköt) ei ymmärrettävästi ota valtioiden tai yritysten tai maailmanpankin puheita ympäristönsuojelusta vakavasti, eikä ympäristö tietenkään säästy. Paras asia jonka valtio tai yritys voisi tehdä ympäristön puolesta olisi lakata olemasta. Tämä on myös aika yleispätevä valtaan liittyvä juttu. Pomo (mies) ei voi lopettaa alaistensa (naisten) riitoja (kilpailua) puuttumatta omaan valta-asemaansa. Kilpailua ei voi lopettaa ylhäältä alas. Samasta syystä kukaan ei voi rikastua ja ryhtyä sitten hyväntekijäksi (yhteenlaskettuna tekee joka tapauksessa enemmän pahaa kuin hyvää, käytännössä erittäin paljon enemmän pahaa). Ei voi ensin kurjistaa toisia ja itse menestyä, ja sitten sanoa, että jäädytetään tilanne tähän "yhteisen" edun vuoksi. (Vielä kärjistetympänä esimerkkinä voi pitää vaikka Irakia: jos Yhdysvallat usean miehitysvuoden alkaisi vaatia rauhaa yhteisen edun nimissä, asianmukainen reaktio olisi nauraa itsensä tärviölle. Sama pätee vähän eri vivahtein kaikkiin keskitetyn vallan käyttäjiin, jotka ovat saaneet valtansa valloittamalla. Näin väkivaltaisen teknologian maailmassa vähemmän pahat vaihtoehdot eivät ole kovin paljon parempia.)

Markkinoiksi voidaan käsittää joko fyysinen kauppapaikka jossa myytäviä juttuja on tarjolla, tai sitten abstraktimmin kauppa kahden ihmisen (tai nykyään yrityksen) välillä, jossa myyjä pyrkii myymään mahdollisimman vähän mahdollisimman kalliilla, ja ostaja ostamaan mahdollisimman paljon mahdollisimman halvalla. Muistuttaisin tässä markkinakohdassa sinua lähinnä siitä, että nykyinen talous on komentotalous, ei markkinatalous. Ihanteellisessa markkinaloudessa ei ole yrityksiä, vaan "kahden ihmisen välisiä vapaita sopimuksia." Jokainen yritys on markkinaväristymä, ja markkinat voisivat olla parhaimmillaankin vain keino ohjata tiettyä talouden osaa. Tietenkään mitään ihanteellista markkinataloutta ei ole koskaan ollutkaan.

"Ihanteellinen markkinatalous" olisi monesta syystä erittäin epävakaa systeemi, ja joka tapauksessa suosisi sellaista tuotantoa jossa on kannattavaa, että ostamieni asioiden hyödyt kohdistuvan vain

minuun itseeni, ja ostosteni tuotannon ja käytön haitat taas kohdistuvat mahdollisimman vähän minuun ja mahdollisimman paljon kaikkiin muihin (ympäristö mukaan lukien tietysti). Nykyinen systeemi on kuitenkin komentotalous, jonka tuotantoa ylläpidetään voimalla ja köyhiltä rikkaille - tulojakopolitiikalla.

Väitän, että markkinoiden huonoin piirre ei ole kilpailutilanteen luominen (kilpailua olisi valtakeskittymien takia muutenkin), vaan se, että markkinat ovat pitäneet vallassa olevat tehokkaasti vallassa. Markkinat estävät ihmisiä näkemästä systeemin väkivaltaisuutta ja paikallistamasta vastuuta väkivallasta. (Vaikka talous onkin komentotalous, sillä on joitain markkinoiden ominaisuuksia: huonot puolet, muttei hyviä.) Markkinat vaikeuttavat systeemin haastamista ja pysäyttämistä, ja salaavat ihmisiltä asioiden todelliset kustannukset. Täysin hullua meininkiä ohjaavat silti mielipuoliset ihmiset (tai haavoittuvaiset yritykset), jotka voidaan saattaa tekemisistään vastuuseen.

Joka tapauksessa tapasi perustella rahan ja markkinoiden syntyminen yhteyttä oli minulle uusi,

"Onko talousjärjestelmämme riippuvainen nimenomaan kasvavasta energiansyötöstä. Hajoaako se, jos siihen syötetty energiamäärä pysyy samana?"

Vastaisin että ei hajoa ainakaan välittömästi. Yhdysvalloissa suurten lamojen aikana ruoka jäi pelloille ja hedelmätarhoihin, kun ei ollut taloudellisesti kannattavaa kuljettaa sitä kaupunkiin. Samaan aikaan kaupungeissa ihmiset näkivät nälkää. Talouden ja ihmisyyhteisöjen on mahdollista kasvaa ja romahtaa sykleinä. Kun muistetaan että raha on vain yksi vallan muoto nähdään, että kyse on vallasta ja vallan eri muotojen välisestä tasapainottelusta. Joskus joku pystyy pitämään kiinni vallastaan paremmin suoralla väkivallalla kuin talousväkivallalla, ja joskus taas kannattaa (alkusysäys voi olla "tilanteen pakko") antaa kaikkien kärsiä jos tietää, että itse tulee kärsimään vähiten. Tämä on aivan hullua kun ajatellaan, että ihmisillä on ydinaseita, tai kun ajatellaan ilmastokatastrofia. Oma valta-asema vuoden tai parin kuluttua on tärkeämpi kuin ihmiskunnan ja luonnon säilyminen. Jos ilmasto muuttuu katastrofaalisesti ja energiankulutus pienenee huomattavasti, ja jos silti ihmisen sosiaaliset rakenteet säilyvät, vastaava tuhoisa kilpailu aloitetaan uudestaan.

III.) Yhteistyön muodot ja yhteisön tehokkuus

"Eläinkunnassa kullakin lajilla on ominainen tapansa järjestäytyä laumaksi tai pysyä erakkoeläjänä. Silloin eläin tai eläinyhteisö selviytyy energiataloudellisesti parhaiten. Ihmiselläkin on oletettavasti perimässään kannanvahvuutta sääteleviä tekijöitä, jotka saavat yhteisön kasvamaan sen ollessa liian pieni ja hajoamaan, kun se on kasvanut liian isoksi. Aggressiivisuus ja jengiytyminen ovat sen voiman ilmentymiä. Ilman ulkoisia pakotteita luonteemme ajaisi meidät vakiintumaan keskimäärin pienehköihin kylä- ja heimoyhteisöihin."

Perustelen suunnilleen saman seuraavasti. Jos teen toisille ihmisille tai luonnolle haitallisia valintoja, minun olisi hyvä olla tietoinen valinnoistani, noin niin kuin evoluution kannalta. Sama pätee muihin eläimiin ja niiden kykyyn tehdä valintoja. Mitä paremmin eläin ymmärtää valintansa haitalliset seuraukset, sen paremmin se pystyy välttämään huonoja valintoja (esimerkiksi koko saaliseläinkannan tappamista, kivien syömistä, jälkeläisten lyömistä). Ihmisen - erityisesti sivistyneen ihmisen - luomat sosiaaliset (luokka)rakenteet ovat jotain mitä muilla eläimillä ei ole, ja ne ohjaavat käyttäytymiseen, joka ei ota huomioon tekemisten hyviä ja huonoja vaikutuksia. Ihminen pystyy tulemaan toimeen ihmisten ja muiden eläinten kanssa ja elämään kestävästi, kun vuorovaikutus toisten ja ympäristön kanssa on välitöntä. Eläimillä vuorovaikutus on välitöntä ja valintojen vaikutuksista saa riittävän suoraa palautetta.

Aggressiivisuudesta. Luin jostain ajatuksen, jonka mukaan primitiivisellä sodankäynnillä on saattanut olla valtaeroja tasaava rooli. En väitä että tämä ajatus pitää paikkansa. Minusta on silti ihan pätevää ajatella, että ihmisten passiivisuus heille tärkeiden asioiden puolustamisessa on yksi syy siihen, miksi ollaan sellaisen ympäristökatastrofin keskellä kuin ollaan. On ihan hyvä olla aggressiivinen ja haluta pysäyttää ne, jotka aikovat pilata maan ja ympäristön jotka antavat itselle ja paljon muulle elämän. Ihmiset eivät kovin helposti tartu aseisiin - valtioidenkin täytyy nostattaa ihmisiä sotaan, ja silti monet sotivat haluttomasti ryhmän paineen takia. Tai ajattele Pohjois-Amerikan intiaaneja: muinoin käytiin vastaavia väittelyjä vastarintaan nousemisen ja siitä pidättäytymisen välillä kuin nykyään, tosin sillä erolla että ennen ei kai juurikaan ollut "moraalisia pasifisteja", vaan niitä jotka uskoivat vastarintaan nousun väistämättä epäonnistuvan. Tai ajattele palestiinalaisia. Ensimmäinen itsemurhapommittaja iski vasta 25 vuotta maan riiston jälkeen. John Pilgerin haastattelussa vuonna 2002 yksi palestiinalainen sanoi ettei elämällä ole hänelle enää kaikkien kokemusten jälkeen merkitystä (muistaakseni poika oli vieläpä marttyyri), mutta ettei hän silti hyväksy itsemurhapommituksia. (Ymmärrän ja hyväksyn tämän mielipiteen, mutten ole samaa mieltä.) Tarkoitin että ihmisen välitön aggressiivisuus, johon yllä kai viittaat, on mielestäni positiivinen voima, ja taas ihmisten aggressiiviseksi sosiaalistaminen on erittäin suuri ongelma. Jos ihmiset olisivat välittömän aggressiivisia, siis aggressiivisia heti silloin kun on syytä ja luomatta pysyviä vihamielisyyksiä sen takia, ja toisaalta jos ihmisiä ei kasvatettaisi vihaamaan toisiaan, itseään ja luontoa, menisi paljon paremmin. Pitäisi kai olla useampia sanoja tarkoittamaan eri aggressiivisuuden lajeja, vähän niin kuin väkivallallekin pitäisi olla useampia sanoja. (Minulle esimerkiksi kaupassa käyminen on joskus hyvin voimakkaasti väkivallan sävyttämä kokemus. Ostoksilla toimin väkivaltaisesti ja näen ympärilläni vielä enemmän väkivaltaa, bataatteja ja greippejä Israelista, munia häkkikanaloista ja niin edelleen. Jos ostan luomua minua häiritsee se, että minulla on varaa ostaa luomua ja joillain ei ole edes kotia.) Tämäkään ei taas ollut niinkään kommentti kirjoitukseesi, kuin kirjoituksesi mieleen tuoma keskustelunaihe tai sellainen :)]

"Ihmisten yhteenliittymisestä on energiataloutta tehostava vaikutus. Jo ydinperheen kokoisessa yhteisössä monia töitä tarvitsee tehdä vain yhden kerran (polttopuut, rukki), joten toisilta vapautuu ylimääräistä työaikaa. Tämä on etu yksineläjään verrattuna. Etua verottaa mahdollinen sosiaalinen kitka. Oleellista yhteisön energiantaseen kannalta on se, miten se hioo työelämänsä sellaiseksi, että työpanos yhteistoiminnan järjestämiseksi ei syö yhteistyöstä mahdollisesti koituvaa tehokkuuslisäystä."

Yksi ajatus myös tästä yhdessä toimeen tuleminen vaikeudesta. Tämä liittyy lähinnä järjestötoimintaan (kirjoitin ao. ajatuksen yhteen toiseen sähköpostiin, josta kopioin sen tähän). Minulla ei ole kokemuksia tiiviissä yhteisössä elämisestä, ja kuulisinkin mielelläni liittykö ao. ajatus mielestäsi jollain tavalla yhteisöasumisen ongelmiin. Niin, kirjoitan tätä Lasselle, mutta Marian näkemykset kiinnostavat tietysti myös! (Ja Wiljamin ja Aamunkin! :D) Kylläpä tämän kirjoittaminen ja näin kirjoittamalla keskustelu tuntuu hyvältä :) Toivottavasti ei teistäkään ihan inhalta tunnu, näkemyksistäni ja jauhamisestani huolimatta :D Nykyisessä kulttuurissa on suuri paine ajatella asioita kovassa kiireessä ja tehdä nopeasti suuria päätöksiä, yleensä ylhäältä alas. Koetaan, että asiat pitää ajatella "valmiiksi" ja sitten tehdä päätös, sen sijaan että luotaisiin osallistavia päätöksentekomalleja, joissa huonoja päätöksiä voidaan korjata ja kaikkia kuullaan, ja joissa ei rakenneta ydinvoiman kaltaisia suuruudenhulluudesta kertovia juttuja. Jos päätösten alistaminen yhteisön edulle ahdistaa, jos siis ahdistaa se tulisiko yhteisö hirmuhallitsemaan ja määräämään henkilökohtaisista päätöksistäni, luulen että siihen liittyy paljon tätä kulttuurin mukanaan tuomaa kiirettä ja sitä, että nykyään ryhmät tekevät pääasiassa kiirepäätöksiä, jolloin ryhmän päätökset ovat "konsensuksesta" tms. huolimatta autoritäärisiä eli sanelevia: päätös ja sillä selvä; ryhmän etu ei ole toimiva ja osallistava päätöksentekomalli ja

mukava yhdessä elo tai yhdessä toimeen tuleminen, vaan ryhmän etu on joku tietty enemmistö- tai konsensuspäätös. Kun kokemusta on vain tästä, ei ihme jos joitakuita ahdistaa. Kulttuuri huomioon ottaen on ymmärrettävää kuinka paljon vaikeuksia erilaisen päätöksentekoa ajattelun kanssa on (minullakin hyvin paljon), mutta on häiritsevää kuinka triviaalina toimivaa ja osallistavaa päätöksentekoa, pääpiirteiltään yhteistä filosofiaa, ja riitojen ratkaisua usein pidetään.

”Mitä isommaksi yhteisö kasvaa, sitä enemmän sen on varattava resursseja oman toimivuutensa ylläpitämiseksi. Yhteenliittymisestä johtuva etu käy ohuemmaksi ja kääntyy lopulta haitaksi. Pienessä asuinyhteisössä yhteistoiminnasta voi sopia ruokatunnilla, mutta isommassa yhteisössä siihen tehtävään on määrättävä kuuluttaja (joka ei siten osallistu enää elannon hankintaan). Valtionkokoisessa yhteiskunnassa on peräti rakennettavaa tiedotusvälineistöä tietoväylyneen. Valtiollisen pakkoyhteisön ylläpitoon tarvittava infrastruktuuri saa yhteiskuntamme energiataseen kääntymään tappiolliseksi. Toisin kuin eläinyhteisö, suuryhteiskunta ei välttämättä pitkään kukistu energian haaskaamiseensa niin kauan kun se pystyy täyttämään vajettaan tarpeen tullen myös rajojensa ulkopuolelta. Yhteiskuntamme on näin ollen pakostakin kolonialistinen. Esimerkiksi biodieselin tuottaminen maailman tarpeisiin on muodostumassa ongelmaksi Malesiassa ja Indonesiassa. Raaka-aineeksi viljellyn palmuöljyn takia perustetaan isoja monokulttuureja raivatuun sademetsän tilalle ja "vaihtoehto"-energian jalostus siirtyy sujuvasti kansainvälisten yhtiöiden käsiin. Isokokoiset ja keskitetyt rakenteet, niin politiikassa kuin tuotannossakin, kiihdyttävät automaattisesti yhä useampien keskitettyjen rakenteiden syntymistä (globalisoituminen). Ne ovat rakenteensa johdosta energiatappiollisia ja niistä muodostuu luonnolle ongelmallisia pistekuormituksia. Keskitettyjen järjestelmien syntyminen, kuten esimerkiksi siirtyminen heimokulttuurista asteittain valtiolliseen järjestelmään, sujuu omalla painollaan.”

Ymmärrän mitä tarkoitat, mutta korostaisin että länsimainen kulttuuri siirtyy omalla väkivaltaisella painollaan, ja muiden siirtymistä täytyy yleensä "rohkaista": Derrick Jensenin Endgame-kirjan toinen taustaoletus: "Traditional communities do not often voluntarily give up or sell the resources on which their communities are based until their communities have been destroyed. They also do not willingly allow their landbases to be damaged so that other resources-gold, oil, and so on-can be extracted. It follows that those who want the resources will do what they can to destroy traditional communities." Kulttuuri-imperialismi, ydinperhe ja naisiin kohdistuva väkivalta liittyvät myös tähän. Verkossakin saatavilla olevat poiminnat ovat kivaa ja ajatuksia herättävää luettavaa, suosittelen lämpimästi: <http://www.endgamethebook.org/excerpts.html>.

IV.) Arvomaailman muutos muuttuvassa maailmassa

”Ihminen siirtää luonnon hitaasti muuttuvan tasapainotilan itselleen yhä kelvottomampaan suuntaan. Käyttämällä runsaasti antibiootteja kasvatamme itsellemme yhä vaarallisempia bakteerikantoja. Bakteerien geneettinen sopeutumiskyky on parempi kuin meidän. Lisääntymisnopeus ratkaisee elinvoimaisen mutaation yleistymistä. Tuottaaksemme 50 sukupolvea meiltä kuluu tuhat vuotta, kun taas bakteereilta sama sujuu puolessa päivässä. Näin luomme ympäristön, jossa pysymme hengissä vain teknologiamme varassa...”

Tavallaan, mutta hyvin moni myös kuolee teknologiamme takia. Tuskin 25-40000 ihmistä kuolisi päivittäin nälkään tai helposti hoidettaviin tauteihin, jos ei olisi maailmantaloutta. Tiedät tietysti tämän, ja anteeksi jos tämä kommentointi tuntuu pilkun viilaukselta. Silti, jos kokemusmaailmasi ja kokemusmaailmani olisi teknologian vuoksi elinmahdollisuutensa menettäneen kokemusmaailma, siis valloituksen kokeneen kansan kokemusmaailma, lause näyttäisi erilaiselta. Tämän

kirjoittamalla en muistuta asiasta niinkään sinua, kuin yritän itse harjoitella näkökulman osuvaa ilmaisua ja muistuttaa itseäni väistämättä kapeasta näkökulmastani.

"... joka puolestaan vaatii lisääntyvästi resursseja. Ennen pitkää ihminen joutuu siinä kilpajuoksussa häviölle; viimeistään silloin kun energiansyöttö meidän systeemiimme loppuu. Tämän kehityksen edetessä ihmisen mahdollisuudet palata luonnonläheiseen elämäntapaan saattavat huonontua, vaikka siihen olisi sekä tahtoa, että vielä olemassa riittävän ehjiä luonnon saarekkeita.

Pitkän ihmishistorian kautta olemme oppineet vaistonvaraisesti varomaan eläimiä ja pimeää ja olemme selvinneet lajina tähän saakka. Meiltä puuttuu vastaava vaistonvarainen kokemus viime vuosisatoina käyttöön otetuista tavoista hyödyntää luontoa. Järjestäytynyt energia- ja raaka-ainevarantojen valjastaminen saa meidät vaikuttamaan moninkertaisesti ympäristöömme entisaikoihin verrattuna. Elämme "mahdollisuuksien" yhteiskunnassa ilman tuntumaa siitä, onko elämäntapamme vaarallinen meille itsellemme. Valtiollisessa järjestelmässä vartenotettavat toimenpiteet luonnon suojelemiseksi voisivat ainoastaan olla valtion itsensä asteittainen hajauttaminen ja palveluiden purkaminen. Jäljelle jää harras rukoileminen sen puolesta, että kansalaiset itse alkaisivat ottaa takaisin vastuun elämästään.

Tämä on kärjistys meidän perusongelmastamme ohittamattomien muutospaineiden edessä: todelliset toimenpiteet kohti "kestävää kehitystä" törmäisivät yhteen moraalikäsitteisiemme kanssa viimeistään silloin kun totutut perusoikeudet puretaan (esim. oikeus koulutukseen ja terveydenhuoltoon)."

Muista silti, ettei nykyisellä politiikalla ja ihmisten yleisillä moraalikäsitteillä ole mitään yhteyttä toisiinsa. Ihmisillä tosiaan on yhteisiä moraalikäsitteitä, jotka ovat pitkälti samoja kulttuurista riippumatta, mutta tästä ei tietysti koskaan kerrota mediassa, tai kerrota niille ihmisille (esim. yhteiskuntatieteilijät) joiden tehtävä on pohtia "kulttuurien kamppailua" ja uskontojen vihaa toisiaan kohtaan*. Kansalaismielipide on ainoastaan PR-ongelma, ja joskus äänestysshaluttomuus myös uskottavuusongelma. Parantamisen varaa olisi nykyisissäkin puitteissa, ja liikkeelle lähtiessään joukot toimivat aina ennustamattomasti ja ehkä jopa ratkaista merkittäviä ongelmia. (Ainakaan kenenkään muun kuin tavallisten ihmisten toimesta niitä merkittäviä ongelmia ei koskaan ratkaista tai ole ratkaistu.) Suosittelen vilkaisemaan esimerkiksi kyselyä, josta seuraava sitaatti: "GlobeScan President Doug Miller added, "The strength of these findings makes it difficult to imagine a more supportive public opinion environment for national leaders to commit to climate action."": www.worldpublicopinion.org/pipa/articles/btenvironmentra/412.php

*Global Poll Finds that Religion and Culture are Not to Blame for Tensions between Islam and the West, http://www.worldpublicopinion.org/pipa/articles/international_security_bt/317.php

"Kulttuuritaakkamme on moraalioppi, joka on ihmiskeskeinen eikä anna meille tukea arvokysymyksissämme suhtautuessamme luontoon ("Yksikin suden tappama kotieläin on liikaa", Savonmaa, 2.2.2005). Suurimpia esteitä muutoksen tiellä lienee lääketiedeteknologia, joka lupaa ihmisten peloille ja tuskalle helpotusta. Kuka hyväksyy äidin, joka jättää antamatta lapselleen antibiootteja, koska ei halua edesauttaa sitä, että tulevaisuudessa kuolee enemmän ihmisiä antibiooteille vastustuskykyisiin bakteereihin? "Mahdollisuuksien" yhteiskunta määrää ihmisarvon hyvin käytännönläheiseltä pohjalta. Lääketeollisuus on vaikka miten halukas panostamaan [rikkaan] ihmisen henkeen [eli oikeasti omiin voittoihinsa. Lääketiede lääketieteellisuuden paikalle, niin luulisin tuon pitävän täysin paikkansa.]. Vasta silloin kun "mitään ei ole enää tehtävissä" on moraalisesti hyväksyttävää luopua. Luonnonkansat eivät uhraisi koko varallisuuttaan pitääkseen

yhä ihmistä hengissä -sehän uhkasi niiden olemassaoloon. Meillä on näennäisesti varaa tehdä näin, koska seurauksia emme maksa elinaikanamme vaan vasta sukupolvien päästä.

Valtiolliset järjestelmät, joiden kautta luonnonriisto toteutuu, joutuvat yhä voimakkaammin esittämään luonnonpuolustajia. Tämä rooli voi olla niille vain toissijainen tärkeimmän päämäärän rinnalla, joka on energian saatavuuden varmistaminen omiin ylläpitoihinsa. Johdonmukaisin kulkusuunta olisi maailman kehittyminen yhä tiukempien diktatuurien valtaan, jotka näennäisesti tehokkaammin kuin kansanvalta pystyvät toteuttamaan rajujakin uudistuksia sen jälkeen kuin suostuttelu on vetänyt vesiperän.”

Tämä on mielenkiintoinen aihe, sikäli kun valtapolitiikka voi olla mielenkiintoista, eli minua kiinnostaa, mutta tasapainoilun jatkuvasti sen kanssa onko kiinnostukseni ajan tuhlausta :)

Olli Ainola kirjoitti aiheesta: <http://www.yle.fi/utiset/kommentti/id76694.html>

Kirjoitin itse jonkinlaista vastinetta gallupista uutisointiin:

<http://kuopio.info/2007/12/28/perusoikeuskysely/> (Valitettavasti tämä mediaprojekti ei ole muuten oikein ottanut tuulta.)

Myös Foreign Affairs -lehdessä on kirjoitettu tästä, eli onko "länsimainen demokratia" sittenkään tehokkaampi kuin Kiinan tai Venäjän variaationsa. Päivittely (ainakin Ainolan ja FA:n tapaan) on silti turhaa, koska kaikissa malleissa on omia totalitaarisia piirteitä joita voidaan vastustaa niin kuin totalitarismia yleensäkin. Suunta on siis selvä, vaikka onnistuminen ei olisikaan taattu. Tietysti yritykset leikittelevät fasismilla jatkuvasti, onhan yritystalous äärimmäisimmässä muodossaan juuri fasismia. Tuo näennäisesti on yllä oikein hyvä, koska keskitetty valta on joka tapauksessa hyväksikäyttävää ja suosii tarpeetonta tuotantoa (esim. militarismia), ja siksi ekofasismi ei voisi käytännössä koskaan olla ekoa. Kestävä eläminen vaatii paikallisia ratkaisuja jotka ottavat paikalliset muutokset huomioon. Niinpä kestävään elämiseen tarvitaan julmetusti "prosessointikykyä". Vain paikallisesti ja itsenäisesti päätöksiä tekevillä ihmisillä/yhteisöillä on riittävästi prosessoreja (aivoja) tähän hommaan.]

V.) Yhteiskuntasopimuksesta

”Yhteiskuntasopimus tarkoittaa aatetta, jonka mukaan valtion johtajat ovat saaneet valtansa kansalta sopimuksella, jonka ovat tehneet yhteiskunnattomassa tilassa elävät ihmiset. Siinä yksilö luopuu osasta itsemääräämisoikeuttaan yhteiskunnan hyväksi ja saa vastineeksi sen tarjoaman suojan.

Ajatus "yhteiskuntasopimuksesta" (Jean- Jacques Rousseau 1762) johon valtion legitimizeetti pohjautuu, täytyisi uudelleen arvioida sen pohjalta, että onko sen valistusfilosofinen pyrkimys yhteensopiva valtio-organisaation mukanaan tuomien ympäristövaikutusten kanssa. Mitä seuraa legitimizeetti -käsitteelle, jos valtio ei periaatteessakaan kykene suojaamaan meitä?”

Noam Chomskyn kirja Failed States liittyy kait justiin tähän. En ole itse kyllä lukenut, haastatteluja kirjaan liittyen vain. Osa Irakin valloittamisen oikeutusta oli väittää Irakin olevan "epäonnistunut valtio", joka ei pysty suojaamaan kansalaisiaan. Tämä oli tietysti todella tökerö ja epäuskottava sodan oikeutus. Tuolla mainitsemallasi syvemmällä tasolla vastaava "epäonnistuneen valtion" malli sopii hyvin Yhdysvaltoihin (ja Suomeen), ja tätä Chomsky kait perustelee kirjassaan. Ajattelin vain, että Irakista mainitseminen voisi auttaa perustelemaan yhteiskuntasopimus-ajatuksen tekopyhyttä.

Muutenkin voisi kyseenalaistaa miksi miespuolisten valistusfilosofien pitäisi saada määritellä miten ihmisten todellisuutta kuvataan. Selitän. Juttelin tästä Jennin kanssa, kun luin häneltä lainaamaani Kaari Utrion kirjaa Eevan tyttäret. Utrion kirjassa käyttämä tyyli on käydä läpi miesten naisvihaisia tai alistavia näkemyksiä ja verrata naisten kokemuksia näihin, ja siten osoittaa kuinka räikeää

naisten alistaminen on ja on ollut. Tämä on silti mieslähtöistä naisista kirjoittamista, ihannetilanne naisille olisi kirjassa Rousseau'n tai Millin "vapaa yhteiskunta". Lähestymistapa on kirjassa perusteltua, mutta muuten ongelma. Naisista ei pitäisi kirjoittaa suhteessa miehiin ja miesten ihanteisiin, vaan naisten pitäisi kertoa omia tarinoitaan omista lähtökohdistaan. Usein kun keskustellaan "yhteiskuntasopimuksesta" oletetaan että Rousseau'n ja muiden valitsema päämäärät ovat pohjimmiltaan hyviä, ja "yhteiskuntasopimuksessa" on lähinnä huonoa se, etteivät molemmat osapuolet pysty pitämään osaansa sopimuksesta. Entä jos ei jaa 1800-luvun eliittimiesten ihanteita tai käsityksiä siitä miten yhteiskunta muuttuu, miten historiaa tehdään tai mitä on vapaus (että viisaat miehet tekevät historiaa ja edistävät vapauksia, ja että "sivistyneisyys" on hyvä asia)? Chomskyn mukaan anarkismi on klassisen liberalismiin luonnollinen jatke. Oli tai ei (minusta ajatus tuntuu pätevältä), anarkismikin oli vuonna 1900 erilaista kuin tänä päivänä, koska tilanteet olivat erilaisia. Tarvitaan muuttuvia sopimuksia, sopimuksia joiden luonne on muuttua kun tilanteet muuttuvat, ja pitäisi mieluummin puhua yhteisösopimuksista kuin yhteiskuntasopimuksista. Joka tapauksessa yhteiskuntasopimuksen yhdistäminen valtioon (joka on yhteiskunnan syöpäläinen, keskitetty väkivaltakoneisto ja tyranni) on kaukaa haettua. Tulipa taas paasausta. Ei ollut tarkoitus paasata, mutta innostuin :)

VI.) Hallitsematon yhteiskunta: voiko olla muutos ilman valtiota?

"Hajautetussa yhteiskunnassa ei ole keskusjohtoisuutta, vaan pieniä toisistaan riippumattomia yksiköitä. Sellaisessa yhteiskunnassa ihmistoiminta ei voi saada aikaan niin mittavia ympäristömuutoksia kuin meidän järjestelmässämme. Tämä johtuu siitä, ettei sillä ole mahdollisuuksia hyödyntää keskitettyjä energia- ja työvoimaresursseja. Se on itse itseään vakaaksi säätelevä yhteisömuoto toisin kuin valtiollinen, jonka pitää varmistaa räjähtänyt energia- ja resurssientarpeensa kasvattamalla valtaansa askel askeleelta rajojensa ulkopuolelle. Rauhanomaiset valtiot harjoittavat sitä diplomaattisesti, toiset sotilaallisesti. Yhteistä niille kuitenkin on, että niiden on pakko kontrolloida yhä laajempia territorioita. Rauhanomaisuus kääntyy pakottamiseksi jos haluttuja päämääriä ei saavuteta diplomaattisesti. Imagosyistä rauhanomaisuutta liputtava valtio etenee liittoutumalla aggressiivisempaan siinä toivossa, että se voi itseään tahrinatta varmistaa apajiaan häikäilemättömämmän osapuolen vanavedessä. Yhteiskunnan vaarattomaksi rakentaminen voisi nyt tarkoittaa riippuvuussuhteiden purkamista. Ajatukseen yhteiskunnan kehittämisestä on sisältynyt voimakkaasti pyrkimys luoda isoja, yhtenäisiä ja työkäisiä muurahaiskekoja muistuttavia rakenteita, joihin liittyy tarkkarajainen hierarkkisuus. Korkealle organisoituneen yhteiskunnan Akilleen kantapäälle on riippuvuus vakaista olosuhteista. Niitä pyritään varmistamaan väkivallalla ("rauhan pakottaminen"). Samoin kuin yhteen kasviin perustuva viljely saattaa tuoda suurta satoa, se toisaalta voi totaalisesti tuhoutua juuri siihen kasviin erikoistuneen tuholaisen toimesta. Kasvava riskien minimoimisen pakko saa yhteiskuntaamme siirtymään yhä enemmän esivallan kontrolloimaksi. Terrorisminvastaisen taistelun kiihkeys on seuraus valtiojärjestelmän vaikeudesta enää hallita riskejä, joita se itse luo."

Terrorismin vastainen taistelu on lisännyt terrorismin määrää, ja tämä oli odotettavissa. Terrorismi ei voi olla se riski, jota "terrorismin vastaisella sodalla" pyritään hallitsemaan, puhumattakaan siitä jos sovellettaisiin valtioneuroiin samaa terrorismin määritelmää (jolloin valtioista tulisi suurimpia terroristeja, sekä tietysti hyökkäyssodan kävijöitä, mikä on vielä vakavampi rikos). Nämä termit ovat ideologisia työkaluja, joiden tarkoitus on hallita oman valtion väestöä pelolla, ja oikeuttaa valittua politiikkaa ja estää keskustelua tietyistä aiheista luomalla kansakunnalle jalo päämäärä. Spämmään myös toista (tasan kahdesta) kirjoituksestani, eli huumeiden vastaiseen sotaan liittyen: <http://kuopio.info/2007/06/03/yle-ap-afganistanissa-edessa-myos-huumesota/>

Tosin, imperiumin luodakseen on uskottava siihen, että imperiumi kuuluu itselle. Poliitiikkaa ja propagandaa ei voi erottaa toisistaan, vaan oma politiikka vastaa omaa propagandaa, ja sitten osa huipulla olijoista yrittää rauhoitella kaikkein pahimmin omiin valheisiin uskojia. Tavallaan osa terrorismin vastaisen sodan kävijöistä siis uskoo valheeseensa, mutta monen on myös tiedettävä se valheeksi. Tästä on hyvä kirjakin "kansainväliseen kommunismiin" liittyen. Akilleen kantapäästä. Olen vähän ajatellut seuraavaa. Valtion tai minkä tahansa laajenemishakuisen valtakeskittymän tavoitteita voi jakaa seuraavasti:

1. Turvataan raaka-aineiden saanti jostain rajojen ulkopuolelta / pyritään tuomaan ryöstösaalis kotiin.

2. Hallitaan toista aluetta tai laajennutaan siten, ettei saalista (voittoja) tai raaka-aineita tarvitse enää tuoda kotiin, ne ovat turvassa siellä missä ryöstetään.

3. Pyritään tehostamaan ryöstämistä, aletaan selvittää ryöstäjien keskinäisiä välejä ja viilata saaliinjakoa.

Esimerkiksi talouspolitiikka Suomessa on tätä kolmatta kohtaa. Koska yritykset elävät hyväksikäytöstä (yllä kirjoittamani ajatus rahan tekemisestä), ne pystyvät elämään kuinka hyväksikäyttävissä olosuhteissa tahansa, ja voivat jollain tavalla menestyä ympäristön ja yhteiskunnan romahtamiseen asti. Saaliinjaon viilaaminen ei ole yrityksille ensiarvoisen tärkeää, vaan vasta kolmantena yllämainitulla tärkeyslistalla. Tällä perustelen sitä huolta, etteivät talouden rajat luultavasti tule vastaan ennen kuin on aivan liian myöhäistä. Ilmastonmuutoksesta väännetään nyt saaliinjakonäkökulmasta, eikä edes puhuta siitä pitäisikö ryöstösaalista olla olemassa vai ei. Järjestöt (ainakaan Maan ystävät - ja MY on olevinaan vähän radikaalimmasta päästä!) eivät puhu tästä puutteesta, eivätkä tietysti poliitikot. Ja kuitenkin tilanne johon tulisi valmistautua on se vastustus, jota tullaan kohtaamaan kun aletaan puhua yritysten oikeudesta kotiuttaa voittoja ulkomailta (siis ryöstää muualta), puhumattakaan vastustuksesta joka nousee, kun yritetään pysäyttää yritysten ryöstely kotimaassa, tai esimerkiksi lopettaa Saamenmaan ryöstäminen. (Jälkimmäisestä puhutaan, tai itsekin olen vasta oppinut Viimeinen joiku -elokuvan kautta, mutta silti puhutaan helposti sellaisin sanakääntein kuten "Suomen valtio on epäonnistunut saamelaisen maa-oikeuskysymyksen ratkaisussa", kun todellisuudessa Suomi on onnistuneesti ratkaissut maa-oikeuskysymystä edukseen ainakin viisikymmentä vuotta.)

Mainitsemasi vakaat olosuhteet ei ole mielestäni nykyisen systeemin Akilleen kantapää.

Nykysysteemi toimii paljoo muuttumatta epävakaisinkin olosuhteissa. Olosuhteiden vakautta horjuttamalla sitä ei voida muuttaa, eikä esimerkiksi katastrofaalinen ilmastonmuutos automaattisesti romuta nykyistä systeemiä. Itse asiassa joskus "vakautta horjuttavaa" politiikkaa perustellaan "vakauden luomisella". Maailma voi palaa ja ihmiset kuolla, ja olosuhteet ovat silti yrityspropagandan mukaan vakaat. Toisaalta jos systeemiä halutaan vastustaa, paljon heikkoja kohtia on olemassa. Tämä vakaus/epävakaus on kuitenkin ihan eri kuin se vakaus/epävakaus joka satuttaa ihmisiä ja ympäristöä.

Kommenttini tässä on ehkä se, että "Suomen" laskelmointi on täysin rationaalista, mutta täysin mielipuoalista. Tavallaan hyppäät yllä ja alla vähän turhan monen asian yli. Perustelit aiemmin miksi korkealle organisoitunut yhteiskunta tarvitsee vakaita olosuhteita (moneen teknologiaan ja hevosen laittamiseen liittyvät riskit, joita ei kannata ottaa ilman jonkinlaisia takuita tai yhteisön tukea), ja nämä perustelut tuntuvat hyviltä. Silti tuntuu että puhut yllä ja alla vähän eri asioista. Korkealle organisoitunut ja hierarkkinen yhteiskunta (eli siis ei korkealle organisoitunut kuten ekosysteemit) on monella tapaa haavoittuvainen, mutta epäilen ettet pysty purkamaan asiaa riittävästi niin pienessä tilassa kuin yrität.

Myöskin alla olevaan kappaleeseen liittyen, minä ja sinä ja valtaväestö emme kuulu niihin meihin ("kuulumme - - Osallistumme - -"), joilla on ehdottoman pakottava tarve ajaa omaa etuaan ja kuulua voittajiin (me emme ole OECD-Suomi), ja toisaalta OECD-Suomi ei koskaan mieti "mikä tie tuo vähiten kärsimystä ihmisille kokonaisuudessaan", se ei kerta kaikkiaan kiinnosta OECD-Suomea, vaikka jollain tasolla yksittäisiä johtohahmoja vapaa-ajalla hyvinä hetkinä kotona

kiinnostaisikin. Alla olevan kappaleen viimeinen lause ja jatkokappale taas ovat napakoita, ja jatkavat tätä lukua mainiosti. Ehkä voisit puhua yllä selkeämmin nykyisen systeemin hatarasta pohjasta, ja siitä kuinka hallinta- ja järjestysvimmainen systeemi suosii yksipuolisia ja haavoittuvaisia (epä)ratkaisuja. Taas paasasin. Pahuksen huono tapa.

VII.) Kokemuksia omavaraisen maatilän resurssien käytöstä

Tämä on loistavan ihanan hieno luku! Olipa mukava lukea, ja saada paljon hyviä, uusia ajatuksia! En ollut ollenkaan osannut ajatella hevosten käyttöä tervantuotannon tai eläintenpidon vaatiman elämänrytmin kautta :)

”Harjoitin omavaraista elämäntapaa vuosina 1992-2004 Valtimolla Pohjois-Karjalan pohjoisosassa.

Yksi ihminen tarvitsee yllättävän vähän viljelymaata pysyäksään ruoissa koko vuoden ilman lisäostoja. Siihen riittää noin 5 aaria (500 neliometriä), jos käy sienessä ja marjassa ja osaa olla vaatimaton. Sieniä käytän vuosittain noin 200 kiloa, joita pääosin kuivatan. Marjoja kerään saman verran, joita säilön tölkkeihin erikoisella menetelmällä, jossa ei umpioida eikä lisätä minkäänlaisia säilöntäaineita - ei edes sokeria. Säännöllinen purkkien kääntely pitää marjat erinomaisina ja makeina vuosikaupalla. Omavaraistalouden pyörittämisessä hartiavoimin pyrin siihen, että asiat hoidetaan alusta loppuun mahdollisimman pitkälle käsityönä. Kaiken ruoan viljely lähtee huussin ja talousjätösten hyvällä kompostoinnilla. Maankäntö tapahtuu talikolla. Polttopuun hankinnan hoidan ihmisvetoisilla kärryillä ja käsisahalla. Vaatteiden teossa aloitan lampaanvillan keritsemisestä ja pellavanviljelystä ja jatkan kehräämällä lankaa, jota kudon kankaaksi. Pellavalankaa olen käyttänyt lähinnä kalapyödysten valmistukseen. Koreja punon pajusta. Tämän tasoiseen omavaraisuuteen kuluu työaikaa noin puoli päivää, mikäli työaika jaetaan tasaisesti koko vuoden ajalle. Lihansyönti ei ole välttämätöntä. Olen ajan mittaan palannut kasvissyöntini pariin. Kalastaminen on järven läheisyydessä energiatalouden kannalta edullisempi ruoanlähde kuin eläintenpito. Laiduntamalla eläimiä me välineellistämme ne energiahankintaan. Ne muuttavat kasvien ravinteet lihaksi, jota syömmme. Eläintenpito, alkuperäinen poronhoito pois lukien, ei ole välttämättä eduksi energian hankinnassa varsinkaan Pohjolassa, missä pitkä sisäruokintakausi vaatii suuret panokset rehuntekoon. Työpanoksella, joka kuluu eläinten ylläpitoon, pystyy viljelemällä hankkimaan enemmän ravintoenergiaa kuin syömällä niiden lihaa. Toisaalta villa ja nahka ovat ylivertaisia aineita vaatteidentekoon, joiden korvaaminen esim. pellavalla tietää paljon lisätyötä. Eläintenpidon tehokkuutta verrattuna karjattomaan luontaistalouteen verottaa seikka, että eläimet sitovat ja pakottavat työrytmin hyvin säännölliseksi. Se häittää toisten työkokonaisuuksien optimointia. Luontaistalouden toimivuus riippuu pitkälti sääoloista ja kyvystä ajoittaa työt sopivimpiin hetkiin. Tässä kirjoitussarjassa en ole käsitellyt eläinten hyötyä työnteossa. Hevosen ajatellaan Suomessa kuuluvan itsestäänselvytyksenä luontaistalouteen, mutta sen suhteen ylläpito ei ole vähäpätöinen asia ja se syö helposti työhevosen työtuloksen. Luontaistaloudessa on syytä minimoida riskejä ja eläintenpito tuottaa aina yllätyksiä, joihin täytyy varautua. Hevonen vaatii kyntääkseen jo valmiiksi raivattua peltoa, koneita ja välineitä, joita puutarhuri ei tarvitse. En löytänyt mitään syytä hankkia hevosta, vaan päinvastoin monta perusteita olla hankkimatta sitä. Arvelen, että hevonen on Suomessa otettu käyttöön maanviljelyksessä siitä syystä, ettei viljelijä ollut vapaa. Etenkin veronkanto pakotti kansaa tuottamaan tuotteita jotka eivät ole pilaantuvia, kuten tervaa ja viljaa. Tervanpolton raskas metsänkäyttö vaati hevosta, jota jo kerran hankittuna käytettiin maanviljelyssäkin. Talonpojan elämä oli rankkaa, sillä hän ei voinut järjestää talouttaan pelkästään luonnonolosuhteiden mukaan.”